

Phân tích đoạn trích tác phẩm Cha con nghĩa nặng của Hồ Biểu Chánh - Văn mẫu hay lớp 11

Author : Thu Thủy

Phân tích đoạn trích tác phẩm Cha con nghĩa nặng của Hồ Biểu Chánh về tình cảm gia đình và tình yêu quê hương đất nước

Vấn đề tình yêu quê hương đất nước là một chủ đề quen thuộc trong văn học Việt Nam. Trong tác phẩm "Cha con nghĩa nặng" của Hồ Biểu Chánh, tác giả đã khắc họa một tình huống éo le, đầy cảm động về tình cảm gia đình và tình yêu quê hương đất nước. Đoạn trích là một phần quan trọng trong tác phẩm, thể hiện rõ nét những giá trị nhân văn mà tác phẩm muốn gửi gắm.

Hồ Biểu Chánh có một vị trí đặc biệt trong văn học Việt Nam cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX. Ông là một nhà văn hiện đại đầu tiên của Việt Nam, với những tác phẩm mang đậm tính nhân văn và tinh thần dân tộc. Ông đã góp phần đổi mới văn học Việt Nam, đưa nó ra khỏi khuôn khổ của văn học trung đại, hướng tới những giá trị hiện đại. Trong tác phẩm "Cha con nghĩa nặng", ông đã khắc họa một tình huống éo le, đầy cảm động về tình cảm gia đình và tình yêu quê hương đất nước. Đoạn trích là một phần quan trọng trong tác phẩm, thể hiện rõ nét những giá trị nhân văn mà tác phẩm muốn gửi gắm.

Chuyện tình yêu quê hương đất nước của tác phẩm đã được nhà văn thể hiện một cách rõ ràng qua nhân vật: Cha con nghĩa nặng. Tình cảm gia đình và tình yêu quê hương đất nước là những giá trị nhân văn mà tác phẩm muốn gửi gắm.

Trên quê hương Việt Nam, nông dân hiền lành, chất phác, một người con hiếu thảo, một người cha yêu con. Họ sống trong một gia đình êm ấm, hạnh phúc. Nhưng rồi, một biến cố xảy ra, khiến cho gia đình họ tan vỡ. Người con phải rời quê hương, đi tìm kiếm cuộc sống mới. Nhưng dù đi đâu, người con vẫn luôn nhớ về quê hương, nhớ về cha mẹ, nhớ về những ngày tháng tuổi thơ. Đó là tình yêu quê hương đất nước, là tình cảm gia đình mà tác phẩm muốn gửi gắm.

Tình cảm gia đình và tình yêu quê hương đất nước là những giá trị nhân văn mà tác phẩm muốn gửi gắm. Đó là những giá trị mà chúng ta cần phải trân trọng và gìn giữ.

Cuộc sống hiện đại đã khiến cho tình cảm gia đình và tình yêu quê hương đất nước trở nên淡薄. Nhưng chúng ta cần phải nhận thức được rằng, đây là những giá trị nhân văn mà chúng ta cần phải trân trọng và gìn giữ.

ch?y vì mu?n t?i k?p phía tr??c ?? gi? cha l?i, lo cho tu?i già c?a cha. Hai-ng??i ch?y m?t cách v?i v?i, g?p g?p và h? ?ã g?p nhau trong tình th??ng yêu giành cho ng??i mà h? yêu th??ng nh?t.

Khi ng??i cha ??nh t? t? thì ??a con c?ng v?a lao t?i. Chi ti?t này th? hi?n k?ch t?nh ? ?? c?ng th?ng nh?t. Ng??i con chí ch?m m?t chút thôi là v?nh vi?n m?t cha. Ng??i cha chi nhanh thêm chút thôi là không bao gi? còn có c? h?i g?p l?i con. Ti?ng g?i c?a ??a con yêu d?u ?ã kéo ng??i cha khỏi bàn tay c?a t? th?n. Giây phút cha con g?p nhau th?t vô cùng c?m ??ng: "Tr?n V?n S?u gi?t mình, tháo d?u tr? vô, r?i d?y mà ngó. Th?ng Tí ch?y ri?t l?i n?m tay cha nó, dòm sát vào m?t mà nhìn, r?i ôm c? cha mà nói: "cha ?i, cha ch?y ?i ?âu v?y ". Lúc ?y, Tr?n V?n S?u m?t trí khôn, h?t ngh? l?c, máu trong tim cháy thành th?ch, n??c trong con m?t tuôn ròng ròng, ??ng xui x? xui l?, không nói ???c m?t tíng chi h?t. Cha con ôm nhau mà khóc m?t h?i r?i m?i buông ra". ??t tình cha con vào ranh gi?i c?a s? s?ng và cái ch?t, s? g?p g? và chia li v?nh vi?n, tác.gi? ?ã khi?n ng??i ??c vô cùng h?i h?p và c?ng vô cùng h?nh phúc ?? r?i t? ?ó nh?n ra tình cha con là th? tình c?m thiêng li?ng và cao quý.

Cu?c trò chuy?n c?m ??ng gi?a hai cha con m?t m?t th? hi?n t?m lòng th??ng yêu con c?a anh S?u, ??ng th?i th? hi?n lòng kính yêu cha c?a th?ng Tí. Ng??i cha vì h?nh phúc của con mà nh?t quy?t hi sinh cu?c s?ng riêng, mu?n v?nh vi?n x? con. Ng??i con vì th??ng cha, lo cho tu?i già và s? an nguy c?a cha mà ch?y theo tìm cha b?ng ???c ?? m?i cha tr? v?. Khi cha nh?t ??nh ?i, Tí ?ã quy?t theo cha vì "?i theo ??ng làm mà nuôi cha, chìm ng?o cha ch?t r?i con v?". Cu?c ??i tho?i gi?ng co ??y mâu thuẫn và x?c ??ng, tô ??m m?i quan h? máu m? ru?t rà ?áng quý: cha quên mình ch? ngh? ??n t??ng lai h?nh phúc của con. Ng??c l?i. con hoàn toàn ch? ngh? ??n cu?c s?ng an vui thanh th?n lúc tu?i già của cha. Qu? th?t ?ây là m?t bài ca c?m ??ng v? tình ngh?a cha con: cha hi?n, con hi?u.

Cha con ngh?a n?ng c?a H? Bi?u Chánh ?ã ???c vi?t cách ?ây b?y th?p k?. T? ng?, câu v?n có th? c? nh?ng tình ngh?a cha con mà ông ng?i ca trong nh?ng trang vi?t c?a mình luôn luôn l?p lánh v? ??p mà con ng??i th?i ??i nào c?ng th?y c?n thi?t.

Phân tích tác ph?m Cha con ngh?a n?ng - Bài làm 2

1. V? trí c?a ?o?n trích trong ti?u thuy?t Cha con ngh?a n?ng.

- *Cha con ngh?a n?ng* g?m 10 ch??ng. Nhân v?t chính c?a ti?u thuy?t là Tr?n V?n S?u, m?t ng??i nông dân th?t thà, ch?m ch? nh?ng l?y ph?i ng??i v? là th? L?u có tính l?ng l?, l?ng loàn. Có m?t hôm S?u b?t qu? tang v? ngo?i tình ? nhà mình. V? S?u ?ã không bi?t l?i l?i còn ng?n gi? ch?ng ?? cho tinhd nhân t?u thoát. S?u t?c quá xô v? ngã, không may v? ch?t. S?u ho?ng s? li?n b? tr?n bi?t tích. M?i ng??i t??ng anh s? t?i ?ã nh?y xu?ng sông t? v?n. Ba ??a con c?a anh còn nh? ph?i v? n??ng t?a nh? ông bà ngo?i c?a chúng là h??ng th? Tào. Do hoàn c?nh túng thi?u, ??a nh? b? ch?t, còn hai ??a l?n là Tí và Quyên ph?i ?i ? ?? cho bà h??ng qu?n T?n. R?t may bà h??ng qu?n là m?t bà ?i?n ch? góa giàu có, t?t b?ng, h?t s?c ?? ??n và con lo chuy?n d?ng v? g? ch?ng cho Tí và Quyên.

V? ph?n S?u, ? n?i xa, nh? con không ch?u n?i nên anh quy?t li?u l?n v? th?m các con. Anh g?p ngay cha v?, nghe k? chuy?n v? các con, anh r?t xúc ??ng và quy?t ??nh l?n này s? ?i h?n không v? n?a ?? không ?nh h??ng ??n t??ng lai các con. S?u v?a ra kh?i nhà cha v? thì Tí, do ?ã r?nh nghe chuy?n, bèn ch?y theo s?u cha ?i. V? saug hay s?m ??ng c?a ba Giai - con r? - truy tìm nguyên do cái ch?t c?a th? L?u. Tr?n V?n S?u ???c mi?n truy t? và ???c ?oàn t? v?i các con.

- ?o?n trích ??a vào SGK k? l?i s? vi?c Tr?n V?n S?u b? ?i sau khi l?n v? th?m các con, th?ng Tí ch?y theo cha và hai cha con g?p nhau trên c?u Mê T?c, bày t? tình c?m và trách nhi?m, toan tính cho cu?c s?ng tr??c m?t.

2. Hình t??ng nhân v?t ng??i cha. Cha con ngh?a n?ng

Trong su?t cu?n ti?u thuy?t, Tr?n V?n S?u ???c miêu t? v?i tính cách ??c tr?ng c?a m?t nông dân Nam B? : th?t thà, ch?m làm, th??ng v?, yêu con. ?o?n trích này nh?m tô ??m m?t nét n?i b?t trong tính cách c?a anh : tình ng??i cha v?i con, dám hi sinh t?t c? vì t??ng lai c?a các con.

Sau 11 n?m tr?n tránh s? truy nã c?a lu?t pháp, mang tên gi?, s?ng lén lút n?m tr? m?i c?nh kh? nh?c c?ng là 11 n?m ?au kh?, d?n v?t l??ng tâm... n?i th??ng nh? các con và ??o làm cha trong anh ?ã chi?n th?ng n?i s? hãi. L?n này, anh quy?t ??nh v? th?m các con ?? r?i có ch?t cùng ?ành lòng nh?m m?t. Nh?ng gi? ?ây, anh l?i ph?i ??i m?t v?i m?t tình hu?ng gay c?n khác : hai ??a con anh - th?ng Tí và cái Quyên - ??u ?ã l?n khôn trong s? c?u mang c?a Ông ngo?i chúng và bà h??ng qu?n T?n, s?p l?p gia ?ình. N?u anh xu?t hi?n, m?i s? v? l? ch?c s? ?? v? h?t. Tr?n V?n S?u bu?c lòng ch?p nh?n hi sinh h?nh phúc chính ?áng c?a ng??i cha ?? ??m b?o h?nh phúc ?ang trong t?m tay cho các con. Anh t? bi?t ng??i cha v? b??n b? ??i nón ra ?i...

Khi tr? v?, anh mong t?ng gi? t?ng phút ?? ???c nhìn th?y các con l?n cu?i, nói rõ s? vi?c khi tr??c v? m? chúng ?? các con không oán h?n cha ; thì nay, ch?a g?p con, anh ?ã ph?i nhanh chóng b? ?i. Khi ng?i m?t mình trên c?u Mê T?c, Tr?n V?n S?u có tâm tr?ng khá ph?c t?p : thanh th?n vì bi?t r?ng các con không oán trách mình, các con "l?i g?n ???c giàu có sung s??ng" ; th??ng thân vì ?ã "l?n lóc ch?u c?c kh? mà s?ng" ?? có ngày tr? v? ; n?i ám ?nh vì cái ch?t c?a v? ; nh? l?i nh?ng ngày tháng gia ?ình ??y ?? v? ch?ng, con cái th?t h?nh phúc, ??m ?m ; tuy?t v?ng vì ch?t ch?t nh?n ra không còn c? h?i g?p l?i các con ; ... ý ??nh t? v?n trong anh ?p ??n th?t b?t ng?.

? ??u ?o?n trích, H? Bi?u Chánh s? d?ng các bi?n pháp miêu t? di?n bi?n tâm lí c?a nhân v?t Tr?n V?n S?u khá ?a d?ng và hi?n ??i. ?i?u này th?t s? có ý ngh?a ??i v?i vi?c m? ra các kh? n?ng th? hi?n tâm lí nhân v?t c?a n?n ti?u thuy?t Vi?t Nam hi?n ??i ? giai ?o?n s? khai : phác h?a không gian và th?i gian làm n?n cho tâm tr?ng ; s? d?ng ??c tho?i n?i tâm ; h?i ?c c?a nhân v?t ???c làm s?ng ??ng phù h?p v?i nét m?t, c? ch? nhân v?t ; chú ý dòng ch?y liên t?c c?a c?m xúc, suy t? c?a nhân v?t v?i nhi?u bi?n thái h?p logic,...

V? H? Bi?u Chánh "??a" nhân v?t c?a mình vào tình hu?ng khó x? th?c s? ch?ng t? ông là nhà ti?u thuy?t có b?n l?nh trong vi?c ph?n ánh và tôn tr?ng logic hi?n th?c khách quan c?ng nh? kh? n?ng nhìn th?u và bi?u hi?n ???c s? ph?c t?p c?a ??i s?ng. Nh? tình hu?ng truy?n giàu k?ch tính này, nhà v?n có c? h?i cho ng??i ??c th?y ???c ??y ?? h?n chi?u sâu tình c?m và tính cách nhân v?t ng??i cha, ??ng th?i khi?n ta nóng lòng ch? ??i các x? lí tình hu?ng ó. Gây tâm lí ch? ??i k?t c?c câu chuy?n, ?? b?n ??c "tham gia" d? ?oán s? ti?n tri?n c?a c?t truy?n cùng là nh?ng yêu c?u mà các nhà ti?u thuy?t ??u th? k? tr??c ??t ra cho b?n thân h? khi c?m bút.

3. Hình t??ng nhân v?t ng??i con.

C?ng nh? v?i ng??i cha, cu?c h?nh ng? gi?a hai cha con làm th?a lòng mong nh? b?y lâu nay c?a Tí. Tí th? hi?n tình c?m v?i ng??i cha h?t s?c n?ng n?n, th?m thi?t. Các hàng ??ng, c? ch? c?u nhân v?t này c?ng ???c miêu t? th?t t? nhiên, chân th?t nh? là s? bùng phát c?a n?i nh? th??ng b? d?n n?n b?y lâu : " ch?y ri?t l?i n?m tay cha", "dòm sát trong m?t mà nhìn, r?i ôm c?ng trong lòng mà nói"....

Tí là m?t ??a con hi?u th?o, mong mu?n ???c s?ng trong c?nh cha con sum v?y : " V?y thì bây gi? cha ?i ?âu con theo ?ó", "H? cha ?i thì con ?i theo", "Bây gi? có m?t mình cha nghèo kh?, v?y con ph?i làm mà nuôi cha ch?",... Nh?ng câu Tí nói v?i cha còn th? hi?n thái ?? trách nhi?m c?a m?t ng??i con trai l?n bi?t s?ng t? l?p và t? quy?t ??nh cu?c s?ng c?a mình.

Tuy v?y, ?óng ?en c?a quá kh? v?n hi?n v? ám ?nh hai cha con. Mong mu?n cha con ??? sum h?p g?p bao tr? ng?i khó có th? v??t qua. Ng??i kiên quy?t ra ?i nh?ng con anh không ch?u. Chính s? hi?u th?o và trách nhi?m c?a Tí v?i cha r?t có th? làm cho Tí m?t c? h?i có m?t gia ?ình riêng êm ?m. Tr? ng?i ?y khi?n c? hai cha con "b?i r?i, không bi?t li?u l? nào cho xuôi", "cha thì lo, còn thì tính, c? hai ??u l?ng thính".

?i?u ?áng chú ý là ? ph?n sau c?a ?o?n trích, nhà v?n ?ã ?? nhân v? Tí ??a ra các cách gi?i quy?t và nhân v?t ng??i cha c?ng l?n l??t nêu lên nh?ng ?i?u không ?n trong t?ng cách gi?i quy?t ?ó. Di?n bi?n câu chuy?n, d??i hình th?c ??i tho?i c?a hai cha con, có nh?p ?? nhanh và r?t sinh ??ng. Có th? nh?n th?y nhân ti?u thuy?t thúc ??y ti?n trình s? vi?c r?t nhanh và s?c s?o qua l?i ??i tho?i nh? trong k?ch. Ông ?ã t??c ?i h?u h?t nh?ng l?i d?n r??m rà ?? cu?n hút ng??i ???c t?p trung theo dõi câu chuy?n. Trong các l?i tho?i, ng??i ???c không còn th?y ki?u ??i x?ng, hô ?ng có v? sách v? gi?a các v? n?a. Ng? ?i?u ? ?ây là ng? ?i?u c?a l?i nói hàng ngày. D??ng nh? nhân v?t ngh? sao nói v?y. ?âu c?ng là m?t thành công c?a H? Bi?u Chánh so v?i nh?ng nhà v?n cùng th?i.

Vi?c ?? cho Tí ráo ri?t tìm các gi?i pháp x? lí tình hu?ng khó x?, gay c?n v?i c? hai cha con cho th?y lòng th??ng yêu cha c?a Tí th?t là sâu s?c. Tí c?ng t? ch?ng t? tính cách m?nh m? c?a mình - không ch?u bó tay tr??c hoàn c?nh. Cu?i cùng, Tí ?ã tìm ???c l?i thoát kh? d? cho tình hu?ng t??ng nh? b? t?c ?ó làm d?u lòng ng??i cha, yên ???c lòng mình, v?n ???c nhi?u b?.

T? cách x? lí tình hu?ng giàu k?ch tính ? o?n trích, tính cách các nhân v?t ???c tô ??m theo ý ?? ngh? thu?t c?a nhà v?n. Có th? nói, theo H? Bi?u Chánh, m?t k?t thúc t?t ??p ch? có th? là m?t k?t thúc h?p ??o lí truy?n th?ng - *cha gi? ??o làm cha, con gi? ??o làm con*. ???c nh? v?y, tình cha con m?i sâu n?ng, v?n tròn.

??c ?o?n trích, ta th?y ph?n nào ngh? thu?t k? chuy?n khéo léo, h?p d?n c?a nhà ti?u thuy?t, kh? n?ng s? d?ng ngôn ng? s?ng ??ng c?a ??i s?ng dân quê mi?n Nam v?i nhi?u nét chân xác ?? miêu t? tâm lí, tính cách nhân v?t.

Phân tích ?o?n trích Cha con ngh?a n?ng c?a H? Bi?u Chánh - Bài làm 3

Ch? bao nhiêu ??o thuy?n không kh?m..., ch?ng bi?t câu th? c?a nhà v?n Nam b? Nguy?n ?ình Chi?u có ?nh h??ng tr?c ti?p t?i quan ?i?m sáng tác c?a H? Bi?u Chánh hay không? Nh?ng xét v? m?t m?t nào ?ó, có th? nói con thuy?n văn ch??ng c?a nhà th? trung ??i và nhà v?n hi?n ??i này ??u mang n?ng m?t th? hàng v?n vô t?n và vô giá: ??o lí. Tôi mu?n nói c?m h?ng bao trùm lên s? nghi?p th? v?n c?a hai tác gi? này là c?m h?ng ??o lí. B?n n?m tr??c khi ?? Chi?u m?t, H? Bi?u Chánh ?ã ra ??i. Ph?i ch?ng con ???ng v?n ch??ng ??o lí c?a nhà v?n h? H? chính là m?t

s? kê t?c nào ?ó c?a tinh th?n ??o lí c?a b?c ti?n b?i kia? V?i m?t s? nghi?p v?n ch??ng ?? s? - 60 c?m ti?u thuy?t, H? Bi?u Chánh x?ng ?áng là m?t ti?u thuy?t gia ?ã góp ph?n xây d?ng nên t? bu?i s? khai c?a th? k? XX cái n?n móng v?ng ch?c cho ti?u thuy?t hi?n ??i Vi?t Nam. M?t th? k? ?ã ?i qua,

trong v?n ch??ng H? Bi?u Chánh, d? nhiên có nh?ng ph?n, nh?ng khía c?nh không ch?u ???c th? thách c?a th?i gian. Song, có nh?ng giá tr? ?ã v??t qua tình tr?ng s? khai v?n có th? c?m ??ng ng??i ???c cu?i th? k? này và h?n nó ch?a ch?u d?ng l?i ? ??y b?i vì ??o lí làm ng??i m?t khi ?ã thành tâm huy?t l?n c?a c? m?t ??i v?n, ?ã hóa thân thành nh?ng hình t??ng có s?c s?ng l?n thì nó s? ?em l?i cho v?n ch??ng kh? n?ng tr??ng t?n. ? m?t ph?m vi h?p h?n, ch?ng nào v?n còn có kh? n?ng c?m ??ng lòng ng??i, ch?ng ?y nó không c?. ???c ?o?n trích c?a *Cha con ngh?a n?ng*, ng??i ???c ?ã có ???c ? ?ây m?t s? c?m ??ng nh? th?.

?úng là v?n xuôi ?ã t? làm giàu cho mình b?ng vay m??n, t?n d?ng, kê th?a ?u th? c?a các th? lo?i khác, cho nên chúng ta th?y có lo?i v?n xuôi giàu ch?t th?, có lo?i ???m ch?t s? thi, có lo?i ???y k?ch tính, có lo?i l?i khoác thêm lí lu?n, tri?t h?c n?a... ???c nh?ng tác ph?m nh? th?, ng??i ???c có th? làm giàu cho th? hi?u c?a chính mình.

Cha con ngh?a n?ng là m?t câu chuy?n ???y k?ch tính mà ng??i ta có th? d? dàng chuy?n th? thành m?t tác ph?m s?n kh?u. Toàn b? câu chuy?n là m?t chu?i k? ti?p nh?ng s? ki?n có tính ch?t xung ???t, mâu thu?n. Gia ?ình Tr?n V?n S?u ?ang êm ??m b?ng nhiên tan nát. ??u m?i là vi?c ngo?i tình c?a cô v? l?ng loan, ?àng ?i?m. Ch?ng ph?n ?ng thì v? không bi?t ?i?u, l?i còn thái ?? h?n hào, láo x??c. T?c quá không ki?m ch? ???c, S? ?ã xô v?. Th?t không may, v? ngã và ch?t. Vô tình, S?u thành k? gi?t v?. S?u b?ng nhiên thành k? ph?m pháp và vô ??o lí. Pháp lí thì có th? tr?n kh?i s? truy nã, nh?ng ??o lí thì không trôn kh?i tình ph? t?. Muôn ???c yên thân anh ph?i s?ng l?n tránh. Nh?ng mu?n s?ng ?úng ??o lí c?a ng??i làm cha, anh ph?i tr? v?. L?n tr?n cá ??i thì l?i ??o cha. Còn tr? v? thì có th? ???y nguy hi?m ??n tính m?nh. Ay là mâu thu?n gi?ng xé trong anh ? ph?n tr??c, còn ??n ?ây thì ?ã qua. Anh tr? v?, ngh?a là ph? t? ?ã chi?n th?ng ý th?c b?o m?ng. Tình ph? t? ?ã khi?n anh m?o hi?m tr? v?. Nh? v?y, cu?c ??u tranh bên trong anh là s? gi?ng xé quy?t li?t gi?a ??o lí và ph?n ??o lí, gi?a nhân ??o và phi nhân ??o! M?i l?n anh v??t lên ???c nh?ng ti?ng nói ngáng tr?, là m?t l?n ??o lí chi?n th?ng.

Nh?ng gi? ?ây, anh ?ang ???i m?t v?i tình hu?ng gay go m?i, ?ang b??c vào m?t mâu thu?n xung ???t m?i.

M?y n?m nay S?u ?i bi?t tích. C? xóm và gia ?ình ??u yên chí r?ng S?u ?ã ch?t. Trong th?i gian ?ó, hai ??a con c?a S?u ???c s? ch?m sóc c?a ông ngo?i, ?ã l?n lên và khá gi? h?n. Hi?n th?i, ??a con gái s?p l?y ch?ng, ??a con trai c?ng mai m?i ?? c??i v?. N?u S?u xu?t hi?n, m?i chuy?n v? l? ch?c ?? b? h?t.

?o?n trích n?u ???c ví nh? m?t màn k?ch, thì màn k?ch ???c dàn

thành hai l?p k?ch chính, v?a k? ti?p v?a có ph?n ch?ng chéo lên nhau: c?nh Tr?n V?n S?u g?p b? v? và H??ng th? Tào và c?nh Tr?n V?n S?u g?p con trai là th?ng Tí. M?i c?nh là m?t mâu thu?n nh?, c? hai c?nh n?m trong m?t xung ???t l?n. ? ?âu c?ng th?y toát lên cái ??o lí làm ng??i, ph? t? tình thâm *Cha con ngh?a n?ng*.

Ph?i nói ngay r?ng xung ???t k?ch ? ?ây là thu?c v? hoàn c?nh ch? không ph?i v? tính cách. Các nhân v?t tham gia vào màn k?ch này ??u là nh?ng con ng??i c?a ??o lí: m?t ng??i chí ngh?a, ng??i cha chí tình và m?t ??a con chí hi?u. H? ??u tranh v?i nhau không ph?i chi?n ??u v?i nh?ng t??ng ph?n trong tính cách cá nhân, mà xét ??n cùng thì cá nhân ?y ?ang ?âu tranh v?i s? nghi?t ngã c?a hoàn c?nh, c?a tình hu?ng.

Tài liệu chia sẻ tại <https://baigianghay.com>

Trong quan h? v?i Tr?n V?n S?u, H??ng th? Tào là b? v?. Dù r?ng con r? ?ã vô tình gi?t ch?t con gái

c?a mình, nh?ng ông bô không ph?i là k? r?i trí h?p tâm khi?n thù h?n Tr?n V?n S?u. Ông v?n dành cho S?u s? c?m thông, th??ng xót. Có lúc lòng ông có g?n lên thoáng h?n nào ?ó, ?y là khi ông m?ng ch?i m?t câu: “*M?y thi?t là kh?n n?n l?m!*”. Ngh? cho cùng ?ó là cái ph?n ?ng d? có ? m?t ng?i cha b? m?t con gái. Song, nó c?ng ch? thoáng qua. Chi tí?t ?y cho th?y H? Bi?u Chánh hi?u lòng ng?i ch? không ch?v theo nhu c?u lí t??ng hóa m?t chi?u ?? hoàn toàn ??n gi?n hóa tình c?m v?n ph?c t?p c?a con ng?i. Trần ng?p lòng H?ng th? Tào v?n là s? c?m thông. Ông ?ã s?n sàng tha th?, và tha th? t? lúc nào r?i: “*Thôi, chuy?n c? b? đi!*”. Và tr??c t?m tình ?au ??n c?a con r?, ông ?ã không c?m lòng ???c: “*H?ng th? Tào nghe m?y l?i th?m thi?t ?y thì d?ng lòng quá, ch?u không n?i, nén ông c?ng khóc*”. Tình hu?ng ??t ra v?i H?ng th? Tào thì có nôn hay không nên ?áp ?ng nguy?n v?ng tha thi?t c?a con r? - muôn g?p l?i hai con c?a mình trong ch?c lát. Có l? không ph?i là xung ??t gi?a m?t bên là s? nguy?n c?a con r?, m?t bên là h?nh phúc c?a hai cháu ngo?i mà th?c ra là xung ??t gi?a tình *th??ng l?n* và *tình th??ng nh?*. S? gi?ng xé c?a nh?ng tình c?m ?y khi?n ông ?au kh?. Ông ?u?i S?u ?i không ph?i vì ghét b? S?u mà vì th??ng, vì s? S?u xu?t ??u l? đi?n s? nguy hi?m t?i tính m?ng và làm h?ng vi?c ??i s? tr?m n?m c?a con S?u. Cu?i cùng *tình th??ng l?n* ?ã th?ng. Cái vi?c ?u?i S?u ?i ngay có v? nh? tàn nh?n nh?ng không ph?i. Nói ?úng h?n là tàn nh?n b? ngoài, vì c?c ch?ng ?ã, c?n bên trong là tình cảm sâu s?c g?n v?i m?t t?m nhìn xa c?a m?t ng?i cha. Ông gi?c S?u ?i sau khi ?ã nói rò ?i?u h?n l? thi?t cho con r?. Và ??n ?ây xung ??t c?a canh th? nh?t ?ã ???c gi?i t?a. S?u ?ã nén ?au kh? ?? ra ?i. Nh?ng trong lòng anh ?ang dâng lên ni?m h?nh phúc. S?u ra ?i không g?p l?i con chính là ch?p nh?n hi sinh: hi sinh h?nh phúc nh? c?a mình (g?p các con) vì h?nh phúc l?n c?a con cái (?? chúng ???c yôn ?n v?i nh?ng cu?c hôn nhân ?ang h?a h?n). C?nh th? nh?t khép l?i v?i hành vi ??y c?m kích c?a S?u tr??c s? c?m thông và lòng ?? l?ng của nh?c ph?: “*Tr?n V?n S?u ch?p tay xá cha r?i d?i nón lên và b??n b? ra l?*”.

Nêu d?ng l?i ? ?ó không thôi thì *Cha con ngh?a n?ng* m?i ch? hi?n ra m?t phía, ?y là *cha v?* và *con r?*. ??y ch?a ph?i là ph?n tr?ng tâm c?a tình ph? t? mà *Cha con ngh?a n?ng* muôn nói ?ôn. Sau khi Tr?n V?n S?u v?a ?i kh?i, th?ng Tí ? *trong nhà dò c?a chui ra*. ?i?u này, càng th?y rõ tính ch?t chuy?n c?nh c?a sân kh?u. Và c?nh th? hai m? ra.

Tr??c, Tr?n V?n S?u ch? muôn sông ?ê g?p các con, gi? anh ta ch? muôn ch?t ?? cho chúng ???c bình yên. N?u nh? ? c?nh tr??c ch? nghiêng v? ?ôi tho?i, thì ??n ?ây *sân kh?u* m? r?ng h?n, hành ??ng c?a nhân v?t phong phú h?n. Th?ng Tí c? ?u?i theo ?? g?p cha; cha nó l?i ng? là ng?i làng ?uôi b?t, nên con ch?y càng g?p cha ch?y càng nhanh: tình tí?t c??i ra n??c m?t.

Có l? ai c?ng thây ?i?u này: tình c?m c?a các nhân v?t ? ?ây th?t phân minh B? v? ?ã không vì m?t con gái mà oán thù con r?, con không vì cha làm m? ch?t mà oán h?n cha. R?i ??n ch?ng không vì ng?i v? l?ng loàn mà khi?n con cái ph?i khinh khi, h?n thù m?. Ng?i ???c c?m ??ng tr??c s? phân minh, rành r? ?y. Hãy nghe Tr?n V?n S?u nói v?i con: “*Con không nên phi?n trách má con. Má con có qu?y là qu?y v?i cha, ch? không qu?y v?i con. Mà cha ?ã quên cái l?i c?a má con r?i, sao con còn nh? làm chi?*”.

Tuy nhiên, mâu thuẫn c? b?n ? c?nh th? hai này ch?a ph?i ? nh?ng ?i?u ?ó. Th?ng Tí muôn cha nó quay l?i, mu?n ???c s?ng cùng cha, muôn ph?ng d??ng cha. Ấy th? mà lòng hi?u ngh?a. Nh?ng n?u là ???c nh? th? thì ng?i cha s? ng?i làng b?t, tính m?ng c?a cha s? nguy và h?nh phúc c?a nó ch?c ch?n s? b? ?e do?. Vì v?y mâu thuẫn ? ?ó là mâu thuẫn gi?a tình th??ng cha và h?nh phúc c?a mình. Sâu xa h?n là mâu thuẫn gi?a lòng v? tha và lòng v? k?. Th?ng Tí s?n sàng hi sinh h?nh phúc c?a mình ??' ch?m sóc và che ch? cha nó. v? phía Tr?n V?n S?u c?ng sa vào m?t mâu thuẫn. N?u S?u b? ?i bi?t thì coi nh? t? nay m?t h?n hai con, nh?ng các con l?i ???c h?nh phúc. Và ng?i cha c?ng quy?t ch?n con ???ng hi sinh cái nhu c?u nh? c?a mình ?? làm tròn cái b?n ph?n l?n c?a ng?i cha. S? l?a ch?n

??y tính v? tha c?a hai cha con d?n ??n mâu thuẫn gì? a hai cha con: cha thì nh?t quy?t ra ?i, con thì nh?t quy?t kh?ng r?i cha. Cha nghe theo ??a con không ph?i vì ngh? d?n h?nh phúc c?a mình. Ng??c l?i nghe theo con ch?ng qua là ?ảnh lòng nh??ng b? con, nghĩa là c?ng vì con thôi!... Cu?i cùng tình th??ng cao c? ?ã chi?n th?ng.

K?ch ph?n ánh cu?c ??i thông qua các xung ??t mâu thuẫn. *Cha con ngh?a n?ng* không phải là tác phẩm k?ch, nh?ng là m?t tác phẩm v?n xuôi giàu y?u t? k?ch. *K?ch tính ?* ây là v? ??p ??c ?áo c?a thiên truy?n này. Câu chuy?n d?ng nên m?t c?nh ng? th??ng tâm c?a con ng??i trong cu?c ??i. Ng??i ta th?y ??o lí làm ng??i là b?t di?t. Dù con ng??i v?n c? kiêu hãnh làm ng??i. V?i t? t??ng ?y có thể xem *Cha con ngh?a n?ng* là m?t khúc kh?i hoàn ca c?a ??o lí ?ã vang lên t? ??u th? k?. Và có l? nó còn vang v?ng mãi.

Phân tích ?o?n trích *Cha con ngh?a n?ng* - Bài làm 4

H? Bi?u Chánh là m?t trong s? nh?ng cây bút ??t n?n móng quan tr?ng cho ti?u thuy?t Vi?t Nam hi?n ??i. Tr??c khi T? L?c V?n ?oàn xuất hi?n (1932), H? Bi?u Chánh ?ã cho ra m?t b?n ??c h?n 20 cu?n ti?u thuy?t và sau này là h?n 60 cu?n ti?u thuy?t. Ông là m?t tác gi? quen thu?c c?a ng??i dân Nam B?. Ti?u thuy?t c?a ông ch?ng nh?ng ?ã ph?n ánh m?t phong cách phong phú và chân th?t cu?c s?ng c?a nhân dân Nam b? mà còn th? hi?n ??o ??c t?t ??p c?a con ng??i gi?a cu?c ??i. Ti?u thuy?t *Cha con ngh?a n?ng* ?ã nêu b?t tình c?m sâu s?c xúc ??ng c?a nhân v?t cha S?u và nhân v?t con Tí.

?o?n trích “*Cha con ngh?a n?ng*” mà chúng ta ???c h?c ???c tác gi? xoay quanh ba nhân v?t chính, song hai nhân v?t ?? l?i d?u ?n nh?t ?ó là nhân v?t: S?u và Tý. Tuy ch? n?m trong ?o?n trích ng?n, nh?ng b?ng l?i vi?t tinh t? và s?c s?o c?a H? Bi?u Chánh, nh?ng s? ph?n éo le c?a nhân v?t s?u hi?n lên khá ??y ?? . Có th? nh?n th?y ???c trong ?o?n trích Tr?n V?n S?u tr??c sau nh? m?t là ng??i nông dân thu?n phát, th??ng v?, th??ng con, ch?m ch? hi?n lành. Vô tình làm ch?t v?, S?u ph?i tr?n tránh, s?ng chui l?i, ??n tên tu?i c?a mình c?ng ph?i tìm m?i cách ?? xóa s?ch vì s? pháp lu?t s?n ?u?i, ch?ng tr?. Trên m??i n?m tr?i, Tr?n V?n S?u ph?i ch?u ?au kh? v? c? th? xác và tâm h?n , ch?u c?nh c?n d?t d?n v?t l??ng tâm. ?i?u này ?ã ???c tác gi? tái hi?n qua l?i nói c?a nhân v?t khi g?p l?i b? v? và ??a con trai yêu quý c?a mình. “Con th??ng v? con l?m. T?i nó làm quá, con gi?n xô nó té, nó ch?t ch? không ph?i con gi?t nó. Xin tía th??ng thân con”.

?úng v?y, ng??i ??c có th? th?y nhân v?t v? S?u hi?n lên là m?t ng??i l?ng loạn, tr?c ti?p gây nên cu?c s?ng b?t h?n cho S?u, và các con. V? S?u nh? th?, nh?ng S?u l?i không than trách , mà v?n th??ng xót ng??i ?ã ch?t ?? r?i c?n d?t l??ng tâm c?a mình vì ?ã vô tình gi?t v?. Khi S?u nói chuy?n v?i con trai, Tí có ý trách m?, S?u lí?n ??ng ra phân tr?n cho ng??i con hi?u “Má qu?y là qu?y v?i cha, ch? không ph?i con. Mà cha ?ã quên cái l?i c?a má con r?i, mà con vẫn nh? làm chi?” nói ra ?i?u này, Tr?n V?n S?u mu?n Tí kh?i trách ng??i m? và ?ã kh?ng ??nh s? d? cu?c ??i mình éo le, c?c kh? là do “s? m?ng” ch? không ph?i do l?i t?i v?. Trong cu?c s?ng không ?áng sông nh?ng S?u v?n sông vì th??ng con, và nh?n do mình ch? không ph?i do v?. Qua ây có th? th?y ???c nhân v?t Tr?n V?n S?u ???c tác gi? hi?n lên là m?t ng??i l?ng thi?n, hi?n lành, ch?t phác, th??ng v?, th??ng con. Không ch? th? Tr?n V?n S?u ông còn là m?t ng??i có t?m lòng ?ôn h?u, v? tha, có t?m l?ng r?ng l??ng. Tình th??ng c?a Tr?n V?n S?u không ph?i là n?i dung c?t lõi c?a ?o?n trích, nh?ng nó góp ph?n vào vi?c xây d?ng n?i tâm nhân v?t khá nh?t quán c?a tác gi?.

Tài liệu chia sẻ tại <https://baigianghay.com>

Nh? chúng ta ?ã nói ? trên, ?o?n trích ?? l?i cho ng??i ??c hai nhân v?t có d?u ?n nh?t ?ó là S?u và

Tí. Tí ???c hi?n lên qua tình yêu th??ng, n?i nh? con c?a Tr?n V?n S?u. ?i?u này ???c th? hi?n khá thành công b?ng vi?c xây d?ng tình hu?ng giàu k?ch tính. ?ó là vi?c ông S?u ?ã tìm v? làng, tìm l?i ??a con sau bao n?m tháng xa cách, nh? nhưng ?? gi?y bày n?i lòng mình. M?c k? nh?ng ánh nhìn, nh?ng s? soi mói c?a h? hàng, ng??i thân, nh?ng lòng th??ng con ông v?n kiên quy?t “x?m x?m b??c ?i v? c?a”, c?ng chính vì lòng yêu th??ng con vô b? b?n ?ã bi?n ông thanh m?t ng??i y?u m?n chân th?c : khóc dòng dòng và ?ã không ki?m ch? ???c c?m xúc c?a b?n thân: “ch?t không ???c vì th??ng s?p nh? quá”; “Con th??ng s?p nh? quá”; “Con nh? s?p nh? quá”...Ông c?ng ?ã th?c tình ???c lòng t?t c?a H??ng Th? Tào và H??ng Th? Tào cho ông bi?t l? nh? v?n còn th??ng ông l?m, khi nghe v?y, Tr?n V?n S?u ch? mu?n ???c th?y m?t chúng dù ph?i gi?u mình d??i d?ng th? dân.

N?u nh? ? ?o?n m?t, tác gi? kh?c h?a tình c?m c?a cha ??i v?i con, thì ? ?o?n hai này l?i là tình c?m c?a ng??i con ??i v?i ng??i cha. Cu?c ??i tho?i lúc tr? v? d??i ánh tr?ng c?a Tr?n V?n S?u và b? v? b? th?ng Tí nghe th?y h?t vì nó rình ? c?a. Chính chi ti?t này c?ng t?o nên cao trào, vì th??ng con mà s?ng, nh? con mà v?, nh?ng l?i vì con mà không n? g?p, d?t áo ra ?i vì s? tíng tai c?a mình liên l?y ??n con, ti?n ?? c?a con l?i ra ?i trong ?au kh? th??ng nh?, nh?ng khi ra ?i Tí l?i gi? ông l?i, và r?i khi bi?t con mình s?p giàu ông l?i th?y mình nh? c?n tr? nó và ch? mu?n nh?y xu?ng sông t? t?. Tình cha con làm ng??i ??c khong kh?i xúc ??ng “Cha con ôm nhau mà khóc” khi Tí ?u?i theo ông S?u. Cu?c h?i tho?i c?a hai cha con càng th? hi?n lên tình cha con ngh?a n?ng. N?u ng??i cha quay v? Tí s? b? ?nh h??ng b?i tíng tai c?a ng??i cha nh?ng b?t ch?p hi sinh s? giàu sang ?? cùng s?ng v?i b? c?a mình, thái ?? ki?n quy?t, chân thành c?a Tí làm cho ng??i ??c không kh?i rung ??ng. ?ây c?ng chính là “ngh?a n?ng” c?a tình cha con trong ?o?n trích.

Nh? v?y, qua ?o?n trích ta có th? th?y ???c H? Bi?u Chánh ?ã kh?c h?a lên tình c?m cha con ??y k?ch tính, t? ?ó th?y ???c nh?ng tình c?m thiêng liêng ngh?a n?ng c?a tình máu m?. ?o?n trích bên c?nh ngh? thu?t miêu t? d?ng c?nh khác, h?p d?n ph?i nói ??n ngôn ng? ngh? thu?t c?a tác gi?. Cha con ngh?a n?ng mang d?u ?n c?a th?i k? ??u v?n ch??ng ??i m?i theo xu h??ng hi?n ??i.

Thu Th?y (T?ng h?p)